

ष्टमलैः क्रमेण निर्दिशेदिति सूत्रार्थः ॥ तत्रादावाहवनीयम् हे उत्तरवेदिगताह-
वनीय त्वं सम्राट् कृशानुश्चासि बहुविधाहुत्याधारत्वेन सम्यग्राजतऽइति सम्राट्
पयोव्रतादिभिः कृशं क्षीनं यजमानमनु गहतीति कृशानुः ॥ बहिष्पवमानदेशम्
हे बहिष्पवमानदेश त्वं परिषद्यः पवमानश्चासि स्तोतुं समेता ऋविजः परिषत्
तद्योग्यः परिषद्यः अत एव शुद्धत्वात्पवमानः ॥ चावालम् हे चावाल त्वं नभो
ऽसि खनने हिद्रूपत्वादाकाशः न भातीति वा । तथा प्रतक्षा प्रदक्षिणं तकन्ति
गहन्ति ऋविजो यत्र स प्रतक्षा तकतिर्गत्यर्थः अन्येभ्योऽपि दृश्यन्तऽइति [पा.
३.२.७५.] वनिप् ॥ शामित्रम् पशुविशसनप्रदेशः शामित्रशब्देनोच्यते हे शा-
मित्र त्वं मृष्टोऽसि पशुविशसनस्य विहितत्वेनाशुद्धिहेतुत्वाभावात्सत्यपि विशस-
ने शुद्धोऽसि यद्वा मृष्टः शृतत्वान्मिष्टः पक्वं हविर्मृष्टं भवति । तथा हव्यस्य
हृदयजिह्वादिद्वयस्य हविषः सूदनः पाकहेतुश्चासि ॥ औदुम्बरीम् हे औदुम्ब-
रि त्वमृतधामा ऋतं सामगानं धामोपवेशनस्थानं यस्याः सा । औदुम्बरीऽ स्यु-
ष्टोद्गायतीत्युक्तेः (41.) । स्वर्ज्योतिः उन्नतत्वेन स्वर्गे प्रकाशकः यद्वा सूर्यज्योतिः
॥ ३२ ॥

a. समुद्रोऽसि विश्वव्यचाः । b. अजोऽस्येकपात् । c. अहिरसि बु-
ध्यः । d. वागस्यैन्द्रमसि सद्योऽसि । e. ऋतस्य द्वारौ मा मा संता-
तम् । f. अध्वनामध्वपते प्र मा तिर स्वस्ति मेऽस्मिन्पृथि देवयाने भू-
यात् ॥ ३३ ॥

ब्रह्मासनम् हे ब्रह्मासन त्वं समुद्रः विश्वव्यचाश्चासि सर्वे देवाः सम्यगुत्कर्षे-
ण द्रवत्यत्रेति समुद्रः समुद्र-इवागाढो ज्ञानेन ब्रह्मा यत्र तिष्ठतीति वा । विश्वं
सर्वं यज्ञं व्यचति गहति कृताकृतप्रत्यवेक्षणायेति विश्वव्यचाः ॥ शालाद्वार्यम्
हे प्राचीनवंशशालाद्वारवर्तिन्मग्ने त्वमजोऽसि अजति आहवनीयवृषेण यज्ञप्रदे-
शे गहतीत्यज्ञः यद्वा परब्रह्मत्वमुपचर्यते न ज्ञायतऽइत्यज्ञः । एकः पातीत्येक-
पात् यद्वा एकः पादः सर्वाणि भूतानि यस्येत्येकपात् पादोऽस्य विश्वा भूतानी-
ति श्रुतेः ॥ प्राजद्वितम् पत्नीशालापश्चिमभागवती पुरातनो गार्हपत्योऽग्निः प्राज-